

Till

Landsbygds- och infrastrukturdepartementet

Att: Catharina Rosqvist

Synpunkter EU-samråd om lagstiftningsförslagen för produktion och marknadsföring av växtförökningsmaterial (PRM) och skogsodlingsmaterial (FRM)

Fritidsodlingens Riksorganisation, FOR, tackar möjligheten att lämna synpunkter. FOR är en samarbetsorganisation för Riksförbundet Svensk Trädgård, Koloniträdgårdsförbundet, Trädgårdsamatörerna och ytterligare 16 rikstäckande föreningar för fritidsodlare och representerar därmed 70 000 medlemmar. FOR är också en röst för alla 5 miljoner fritidsodlare i Sverige. För våra medlemmar är det viktigt med tillgång till en mångfald av sorter och växtmaterial.

Flera av våra medlemsorganisationer arbetar aktivt med att bevara kulturarvssorter och dela med sig av växtmaterial och kunskap för att fler ska få möjlighet att odla dessa. Utan deras insats hade många sorter varit försvunna och bortglömda. Genom att odla dessa sorter hjälper vi, fritidsodlare, till att bevara en genetisk mångfald som kan vara avgörande för att hantera framtida utmaningar som skadegörare och klimatförändringar.

1. Vad är de huvudsakliga utmaningarna med förslagen?

Att hålla nere de administrativa kostnaderna för att registrera sorter som säljs i liten volym. Även om förslaget lyfter förenklade regler för bevarandesorter, sorter avsedda för ekologisk odling och PRM som saluförs till fritidsodlare så är det svårt att uppskatta vad den reella ekonomiska kostnaden blir jämfört med dagens system.

Vi har även svårt att avgöra hur regelkraven kommer se ut för de fröfirmor som säljer både till småskaliga ekologiska yrkesodlare och fritidsodlare. Det rör sig ofta om mycket små volymer av PRM där det kan vara svårt att motivera kostnader för registrering och certifiering (om det ska tolkas som att reglerna ska gälla för PRM avsett för yrkesodling). Viktigt att det inte blir för dyrt för då kan det försvinna sorter.

2. Vad är positivt med förslagen?

Att flera direktiv ersätts med en förordning som gäller på lika villkor inom Unionen. Att det finns en tydlig vilja att stödja hållbar användning av genetiska resurser och bidra till en hög diversitet av odlade sorter – både för fritids- och yrkesodlare. Att förordningen förankras i Eus övergripande policys såsom Green Deal, Farm to Fork och strategierna gällande biodiversitet och klimatförändring.

Att det görs ett tydligt undantag från regelverket gällande PRM som förmedlas mellan privatpersoner. Men behövs ett förtydligande om/att detta undantag även gäller för ideella föreningar som säljer, till självkostnadspris, eller delar ut PRM till sina medlemmar. Vilket vi på FOR tycker är en självklarhet.

Att regelverket förenklas för PRM som säljs av professionella aktörer till slutanvändare

3. Medskick till förhandlingen från svenska aktörer inom produktion och saluföring av PRM och FRM.

Vi skulle önska förtydligande gällande Import (s 13.)

Import från tredje land ska endast vara tillåten om utvärdering har visat att PRM uppfyller de krav som finns på PRM som produceras och marknadsför inom unionen.

Är dessa krav enbart avsedda för PRM som ska säljas till yrkesodlare/lantbrukare eller gäller det även för PRM som importeras för privat användning (och som uppfyller sundhetskrav enligt växtskyddslagstiftning) till exempel för småskalig förädling eller till privata växtsamlingar? I Sverige finns endast en mycket begränsad officiell växtförädling/selektion av nya sorter inom frukt och bär. Däremot finns mycket kunniga amatörer som bedriver förädling/urval där växtmaterial används som kommer utanför EU. Hur kommer regelverket se ut för denna typ av växtimport? Sorterna är nästan uteslutande avsedda för fritidsodlare.

Får inte heller glömma att Storbritannien – som är ett föregångsland för trädgårdsodling och bevarande av kulturarvssorter - inte länge är medlem i unionen. Viktigt att PRM som förädlas fram där även får möjlighet att komma fritidsodlare till gagn i EU-länderna.

Vi vill även passa på att påpeka att det finns ett stort behov att öka informationen till allmänhet/fritidsodlare om vikten av friskt och sortäktat växtmaterial för att undvika att undermåligt PRM delas mellan privatpersoner. Privatpersoner bör även få möjlighet att i större utsträckning få hjälp av nationella myndigheter med laboratorieanalyser av särskilt allvarliga och svårbestämda växtskadegörare för att undvika spridning av sjukt växtmaterial.

För FORs styrelse

Ulf Nilsson

Sekreterare FOR